

[0002]

FRISIACA.

1 Boppa, boppe, bobbe.

In de tweede, sterk geërchaïseerde, druk van zijn 'Folle Gelok in Wolkomst Winsk, oon Willim de Fijfte' (1777), vs. 174, schrijft Eelke Meinderts:

'Der hij az Prins uws Lân, wer yn hy 't lok formjerre
BOBBE all' zyn Aders, aek op 't loffelykst regjerre.'

In dit door ons gecursiveerde '**bobbe**' hebben we een in 't Middelfries hoogst zeldzame vorm van de praepositie '**boppe**' voor ons. Dit voorzetsel is een samenstelling uit **bi** en **oppe**; het is op dezelfde wijze gevormd als Ofri. **bûta** (Os. **biûtan**, Oe. **bûtan**) uit **bi** en **ûta** (Os. **ûtan**, **ûtana**; Oe. **ûtan**; Got. **ûtana**); Ofri. **binna** (mhd. , mnd., Ned. **binnen**; Oe. **binnan**) uit **bi** en **inna** (Ohd., Os., Oe. **innan**; Got. **innana**); Ofr. **bova** (mhd. **boben(e)**; Os. **bi-oġan**; Oe. **bufan**) uit **bi** en **ova** (Ohd. **obana**; mnl. **oven**; Os. **oġan**, **oġana**; Oe. **ufan**). In al deze samenstellingen (resp. afleidingen) heeft **bi** versterkende kracht.¹⁻²⁾

Aangezien **boppa** ontstaan is uit **bi-oppa** is de vorm met **b** (**bobba**) jonger

dan die met **p**. Dit **bobba** lijkt mij niets anders dan een dialektvariatie van **boppa**.

De eigenaardige overgangsvormen **bobpa** en **bopba** vinden we in de **Statuten van de Bolswarder dekenie** (O. Fri. Oork. II, 38 s.; blz. 52): 'het comma **bobpa** vvf merk, jef heygara'; in een koopakte van 1512, uit 't klooster te Aelsum (O. Fri. Oork., II, 260). 'deer tho **bopba** schelleth dae van Aelsim... hauda etc. ' en in 't **Kerkrekeningboek van Bozum**, van 1515 vlgg. (O. Fri. Oork., III, 39.P, blz. 99): 'fant jeld **bopbe** leijd.'

De vorm **bobbe** treffen we aan in 't bovengenoemde **Kerkrekeningboek van Bozum** (O. Fri.. Oork., III, 39, P blz. 99): 'fant jeld **bobbe** leijd' (3 maal).

In 't Ofri. komt de praepositie **op** voor in de beide vormen **uppa** en **oppa**. Zo vinden we de eerstgenoemde b.v. in de **Eerste Emsiger Codex** (ed. P. Sipma), IV, 27: '**vppa** sin ein erue'; en de tweede in dezelfde tekst, IV, 29: '**oppa** sine eine erue'; IV, 32: '**oppa** tha erue'.

In overeenstemming hiermee ontmoeten we ook **buppa** naast **boppa**. Eerstgenoemde vorm zien we b.v. in de **Eerste Emsiger Codex**, IV, 52 (noot): '**buppa** riucht'; en O. Fri. Oork. II, 49 (Bepal. v. e. gaerleger te Bolsward), k: 'soe habbet wi... wse nammen **buppa** wse sigelen ... scriouen'; de andere hebben we o.a. in de formule '**boppa** (= tegen) alle falsche riucht' (zie K. von Richthofen i.v. **boppa** (S. 489, 6)).

De vorm **bubba** heb ik tot nu toe nergens aangetroffen.

Noten.

1) Vgl. voor de vorming dezer praeposities (adv.) ook: Mnl. **bachten** < **be-achten** (o.a. Walewein 2925); Nederl. **beneden** < **be-neden**; Nederl. **be-neven(s)**; Ofri. **binitha** < **bi-nida**; Eng. **behind** < **bi-hindan**; Eng. **beneath** < **beneodan, benidan**. 2) De vorm '**ova**' o.a. in de **Rustringer Regten** (M. de Haan Hetteema, **Oude Fri. Wetten**, I, 130), VII, 8: 'Aldus skilu wi Frisa halda use lond fon **oua** to **uta** (= geheel en al)'. '**Uta**' in bovengenoemde plaats en in dezelfde §8: 'Vta (= bovendien) skilu wi Frisa vse lond halda'; en '**inna**' in het **Emsiger Landregt** (M. Hetteema, blz. 6), I, 16: 'and (wa) **inna** alrac monethe (= gedurende enige maanden) lidze dey and nacht.'